

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
SAVIRAIŠKA IR PRIVATUMAS SKAITMENINIAME AMŽIUIJE	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Donatas Murauskas Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišri (auditorinė ir nuotolinė)	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: dalykas „Teisė: vertybės, principai, sistema“	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Dalyko tikslas - suformuoti žiniomis grįstą supratimą apie saviraiškos laisvės ir privatumo apsaugos sampratas, jų turinį, sąveiką, teisinės gynbos mechanizmus, leidžiančius įgyvendinti saviraiška ir privatumu grindžiamas žmogaus teises bei šių kategorijų pokyčius skaitmeninių technologijų vystymosi kontekste.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: <ul style="list-style-type: none"> - Suvoks pagrindinius asmens saviraiškos ir privatumo teisių įgyvendinimo principus; - Gebės įvardinti saviraišką ir privatumą įgalinančių ir ribojančių skaitmeninių technologijų esminius požymius; - Gebės įvardinti pagrindinius saviraiškos laisvės realizavimo kontekstus ir situacijas, atskirti specifines saviraiškos kategorijas su skaitmeninėmis technologijomis susijusių atvejų kontekste; - Supras visuomenės informavimo demokratinėje visuomenėje pagrindus, gebės vertinti asmenų ir institucijų elgesį privatumo apsaugos srityje skaitmeninėje erdvėje; - Supras svarbiausius saviraiškos laisvės ir privatumo apsaugos gynimo būdus bei žinos pagrindines ir naujausias saviraiškos ir privatumo teisės taikymo praktiką Lietuvos ir viršnacionalinių teismų, pirmiausiai, Europos Žmogaus Teisių Teismo, jurisprudencijoje; - Gebės konkrečiose nesudėtingose situacijose identifikuoti konkuruojančias privatumo ir saviraiškos kategorijas ir rasti tinkamiausią jų pusiausvyrą;	<p>Probleminis dėstymas paskaitų metu, pratybos (grupės diskusija, atvejų analizė), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas).</p> <p>Pratybos (grupės diskusija, atvejų analizė), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas).</p>	<p>Žodinės diskusijos pratybų metu, esė, egzaminas (savarankiško rašto darbo paruošimas ir pristatymas).</p>

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Saviraiškos svarba žmogui. Saviraiškos istorinė ir filosofinė genezė. Privatumo samprata. Istorinė ir filosofinė genezė.	2			1			3	10	Mokslinės literatūros analizė.
2. Saviraiška kaip teisiškai ginama vertybė. Saviraiškos laisvės įtvirtinimas nacionalinės ir tarptautinės teisės aktuose. Lyginamoji saviraiškos laisvės apsaugos analizė: JAV ir Europos požiūrių skirtumai.	2			2			4	10	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, esė parengimas.
3. Privatumas kaip teisiškai ginama vertybė. Privatumo įtvirtinimas nacionalinės ir tarptautinės teisės aktuose. Privatumo apsaugos lyginamoji analizė: JAV ir Europos požiūrių skirtumai.	2			2			4	10	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, esė parengimas.
4. Saviraiškos laisvės ir privatumo apsaugos iššūkių identifikavimas skaitmeninių technologijų kontekste. Konkrečių skaitmeninėmis technologijomis pagrįstų įrankių aptarimas.	4			3			7	16	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, esė parengimas.
5. Saviraiškos laisvės ir privatumo apsaugos iššūkiai naujausioje nacionalinių ir viršnacionalinių teismų praktikoje. Skaitmeninių technologijų suteikiamos galimybės ir iššūkiai asmens saviraiškai ir privatumui.	4			3			7	16	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, esė parengimas.
6. Pažeistų teisių gynimas saviraiškos ir privatumo kontekste. Gynimo būdai, faktinės situacijos, vyraujanti praktika.	2			1			3	8	Mokslinės literatūros analizė ir teismų praktikos analizė, esė parengimas.
7. Rašto darbų pristatymas ir gynimas.				4			4	31	Rašto darbo rengimas, pasirengimas recenzuoti kito studento rašto darbą ir oponuoti gynime.
Iš viso	16			16			32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvumas (diskusijos) pratybų metu	40	Semestro metu	Iki 4 balų už aktyvų dalyvavimą ne mažiau kaip dviejuose trečdaliuose pratybų (vertinamas pasisakymų konstruktyvumas ir įtaigumas, rezultatyvus dalyvavimas diskusijose, kritinių pastabų teikimas, visapusiškas situacijų vertinimas, problemų formulavimas ir galimų jų sprendimų siūlymas, įvairiais šaltiniais pagrįstas argumentavimas, informacijos paieška ir jos apibendrinimas). Dalyvavimas pratybose privalomas. Už visus be svarbios pateisinamos ir pagrindžiamos priežasties (liga, artimojo mirtis ir pan.) praleistus pratybų užsiėmimus turi būti atsiskaitoma semestro metu dėstytojų nustatyta tvarka žodžiu atsakant į pateiktus klausimus. Turint įsiskolinimą už pratybas (nedalyvauta ir neatsiskaityta arba nedalyvauta ir atsiskaitymas neigiamas), neleidžiama pristatyti rašto darbo.
Esė	10	Semestro metu	Iki 1 balo už esė tipo užduotį raštu (vertinamas problemos/reiškinio suvokimas ir analizė, argumentų pateikimo aiškumas ir nuoseklumas, žinios apie mokslinę doktriną ir/ar teisinį reglamentavimą, jų aiškinimą ir taikymo praktiką bei pateikta asmeninė pozicija). Esė yra privaloma, nustatytu laiku neatsiskaičius neleidžiama pristatyti rašto darbo.
Egzaminas (rašto darbas ir jo pristatymas)	50	Egzaminų laikymo laikotarpiu	Studentai rengia individualius rašto darbus iš anksto su dėstytoju suderintomis, dalyko aprašą atitinkančiomis temomis ir juos pristato užsiėmimų metu. Rašto darbai turi atitikti Teisės fakultete galiojančius rašto darbų rengimo reikalavimus. Rašto darbas vertinamas dešimties balų sistemoje:

			<ul style="list-style-type: none"> - iki 8 balų už rašto darbo turinį ir formą (analizės išsamumas, nuoseklumas, tinkama struktūra, pakankami šaltiniai, stilius, pagrįsti apibendrinimai); - iki 2 balų už rašto darbo pristatymą (įtaigumas, koncentruotas kalbėjimas, sklandumas, gebėjimas argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus). <p>Gautas balas dauginamas iš 0,5.</p>
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
MEŠKAUSKAITĖ, L	2015	Teisė į privatų gyvenimą		Vilnius: Registrų centras
MEŠKAUSKAITĖ, L	2018	Žiniasklaidos teisė: visuomenės informavimo teisė: teoriniai ir praktiniai aspektai.	2	Vilnius: Registrų centras
MEŠKAUSKAITĖ, L., LANKAUSKAS, M.	2016	Baudžiamoji atsakomybė už asmens privataus gyvenimo neliečiamumo pažeidimus Europos Žmogaus Teisių Teismo bei Lietuvos teismų praktikos kontekste	1(91)	Teisės problemos: https://teise.org/wp-content/uploads/2023/01/Meskauskaitė-Lankauskas-2016_1.pdf
GUTAUSKAS, A., NAVICKIENĖ, Ž.	2022	Neapykantos nusikaltimai ir neapykantos kalba: kur prasideda ir kur baigiasi saviraiškos laisvės ribos?	29	Public Security and Public Order: https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/18491/462-57-PB-2-77-95.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Papildoma literatūra				
ŠIDLAUSKAITĖ, J.	2019	Teisės į privatų gyvenimą pažeidimas anoniminiais komentarais: interneto tinklalapių valdytojų civilinės atsakomybės taikymą pateisinantys kriterijai [daktaro disertacija]		MRU: https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/15808/Jurte_Sidlauskiene_disertacija_.pdf?sequence=2&isAllowed=y
ASH, T. G.	2016	Free Speech. Ten Principles to a Connected World.		Atlantic books
	2022	Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights		Council of Europe
	2022	Guide on Article 10 of the European Convention on Human Rights		Council of Europe